

Expunerea de motive

Legea 151/2010 privind serviciile specializate integrate de sănătate, educație și sociale adresate persoanelor cu tulburări din spectrul autist (TSA) și cu tulburări de sănătate mintală asociate este actul normativ cadru care reglementează acest domeniu.

Elementele esențiale ale tulburării de spectru autist sunt reprezentate de prezența unei dezvoltări clar anormale sau deteriorate în interacțiunea socială și în comunicare și un repertoriu considerabil restrâns de activități și interese. Fiecare persoană cu TSA este unică, nevoile sale sunt unice și abordarea sa terapeutică și educațională este unică; ceea ce se dovedește eficient la o persoană poate fi uneori ineficient la altă persoană.

Tratamentul tulburărilor de spectru autist este asociat cauzelor acestuia și deoarece cauzele nu se cunosc cu certitudine, tratamentele vizează mai ales ameliorarea condiției clinice, și nu “vindecarea acesteia”. Tratamentele recomandate la nivel internațional sunt variate și complexe: metode comportamentale, educația timpurie, terapia ocupațională, terapia fizică, intervenții structurate de stimulare a jocului social, intervenție psihofarmacologică nespecifică pentru stările de agitație, depresie, anxietate, sau alte tulburări comorbide.

De aceea, lărgirea cadrului serviciilor specializate integrate de sănătate, educație și sociale este esențială pentru ca fiecare persoană să beneficieze de serviciile care sunt cele mai potrivite pentru nevoile sale. Psihodiagnosticul și intervenția psihologică comportamentală sunt 2 tipuri de intervenții care sunt validate la nivel științific și au oferit rezultate în terapie până în prezent, ajutând la progresul persoanelor diagnosticate.

Deși tulburările din spectrul autist sunt la fel de importante ca orice altă tulburare mintală sau somatică, ele au o particularitate - dacă nu se intervine rapid, prin proceduri validate științific, se pierde oportunitatea de recuperare, fie ea și parțială, copiii și apoi adulții cu aceste tulburări ajungând să fie complet dependenți de familie și/sau de ajutorul societății, cu costuri emoționale și economice mari pentru persoana cu TSA, pentru familie și societate. Dacă se intervine rapid și adecvat, în cazul copiilor (prin detectare și intervenție timpurie) există posibilitatea obținerii unor abilități semnificative.

Legislația în vigoare prevede diagnosticarea precoce, până la vârsta de 3 ani, însă incidența cazurilor care apar la vârste mai mari, atrage atenția asupra funcționării procesului de diagnosticare. De asemenea, este nevoie de date epidemiologice clare asupra acestei clase de patologie, atât la copii cât și la adulți, utilizând metodologiile moderne de screening și diagnostic. Pentru a clarifica procesul de diagnosticare este nevoie să se introducă obligativitatea aplicării screeningului de către medicul de familie, primul care ia contact cu copilul și familia.

De asemenea, pentru intervenții corecte și validate științific încă este nevoie să se identifice răspunsuri la o serie de întrebări precum: unde este trimisă familia după evaluare pentru intervenție (timpurie)?, ce evaluări primește părintele (ex. sub forma unui Raport complex și clar)?, la ce tip de program de intervenție/terapii are acces, număr de ore pe săptămână, cine îl decontează și cum?, cine efectuează intervențiile? În acest sens și pentru a avea o evidență clară a persoanelor diagnosticate cu TSA este nevoie de dezvoltarea unui sistem specific de gestionare a datelor, de tipul registrelor de pacienți.

România are nevoie de servicii validate științific, integrate național și larg accesibile pentru persoanele diagnosticate cu TSA sau cu tulburări de sănătate mintală asociate și, în acest sens, furnizorii privați de servicii și-au dovedit eficiența și profesionalismul. Datorită manierei în care sunt abordate serviciile sociale în România, mulți dintre furnizorii privați acreditați pe servicii sociale și care au și servicii licențiate oferă servicii inclusiv pentru persoane diagnosticate cu TSA sau cu tulburări de sănătate mintală asociate. Ei au dezvoltat echipe multidisciplinare care structurează intervențiile și lucrează cu persoanele diagnosticate, dar care nu au recunoașterea legislativă a activității pe care o derulează.

Furnizorii privați aduc în procesul prestării de servicii sociale specialiști și cunoștințe care vin în sprijinul statului și îmbunătățesc vizibil calitatea serviciilor oferite. Munca pe care acești specialiști o fac devine vizibilă și rezultatele sunt evidente în momentul în care beneficiarii devin adulți independenți.

Serviciile sociale oferite de către furnizorii privați prin personalul de specialitate răspunde unor standarde de calitate ridicate și oferă servicii în următoarele domenii:

- protecția persoanelor vârstnice: servicii rezidențiale, servicii de îngrijire temporară sau permanentă la domiciliu
- protecția copilului: centre de zi, centre de plasament, centre de primire în regim de urgență, centre maternale, servicii de tip familial
- protecția persoanelor cu dizabilități: centre de îngrijire și asistență, centre de recuperare și reabilitare, centre de integrare prin terapie ocupațională, centre de zi, locuințe protejate
- protecția familiei: centre de recuperare, centre de asistență, centre de prevenire și centre de informare pentru victimele violenței în familie

Inițiativa legislativă propune o serie de modificări care vizează îmbunătățirea furnizării de servicii specializate integrate de sănătate, educație și sociale după cum urmează:

- diversificarea serviciilor prin adăugarea în categoria serviciilor integrate a psihodiagnosticului și intervenției psihologice comportamentale
- posibilitatea furnizorilor de servicii sociale acreditați cu cel puțin un serviciu social licențiat de a-și constitui echipe integrate care să intervină, precum și includerea psihiatrilor ca membri ai acestor echipe, împreună cu ceilalți specialiști deja existenți
- depistarea precoce a tulburării de spectru autist prin obligativitatea aplicării screening-ului la copiii cu vârsta între 0-3 ani de către medicul de familie
- gratuitatea serviciilor specializate integrate de sănătate, educație și sociale pentru persoanele diagnosticate cu tulburări din spectrul autist și cu tulburări de sănătate mintală asociate
- crearea unui Registru Unic de evidență centralizată a persoanelor cu tulburări de spectru autist din România, cu scopul unei evidențe clare și a unor tratamente și terapii mai eficiente.
- Introducerea cadrelor didactice ca beneficiare a programelor de formare profesională continuă dezvoltate de ministerele de resort pentru profesioniștii care lucrează cu persoane cu tulburări din spectrul autist și cu tulburări de sănătate mintală asociate

Față de cele de mai sus, a fost elaborată prezenta propunere legislativă, pe care o supunem Parlamentului spre aprobare.

Inițiator

Gabriela-Maria PODAȘCĂ

Tabel cu semnatarii

Propunerii de modificare și completare a Legii nr. 151/2010 privind serviciile specializate integrate de sănătate, educație și sociale adresate persoanelor cu tulburări din spectrul autist și cu tulburări de sănătate mintală asociate

Nr. crt.	Nume și prenume	Calitatea parlamentară	Grup	Semnătură
1	DOBRE MIRCEA	DEPUTAT	NEAFILIAT	
2	Văcaru Alin	Deputat	Neafiliat	
3.	Nicolescu Banicioiu	Dep	Neafiliat	
4.	Sorin Cimpranu.	DRP.	Neafiliat	
5	PONTA VICTOR	Dep	Neafiliat	
6	Banica Mircea	Dep	Neafiliat	
7.	MEIROȘU EMILIA	DEP.	Neafiliat	
8	Nechifor Gheorghe	Dep	Neafiliat	
9	BIZGAN-GAYRAL ANA	DEP	Independenți	
10.	DANIEL . CONSTANȚIN .	DRP	NEAFILIAT.	
11.	Iulian Iulian	PSD	PSD	